

פחד דוד



יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלו"ך רבי **מושה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ך רבי **חיים פינטו** זיע"א



ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 19:12 | 19:27 | 19:20 | 19:28

מוצאי שבת 20:30 | 20:33 | 20:35 | 20:31

רבינו תם 21:05 | 21:03 | 21:06 | 21:04

משכיל לדוד

בינה יתירה באשה

אנשי כלכלה ומינהל ומנגד אנשים שעמלים בעבודת כפיים, וכך המדינה יכולה להתנהל באופן מוצלח ומתוקן, כאשר כל חלק ורובד באוכלוסיה עושה את המוטל עליו ותורם את חלקו לצורך התפתחותה של המדינה. אילו כל העולם היה בעל מעמד ועשיר, מובן הוא שלא היה אף אחד שהיה מוכן ללכלך ידיו ולהתבזות בסלילת כבישים ואסיפת האשפה, אך בזמן שבמדינה אחת חיים אנשים מכל הרבדים והשכבות, אזי כל רובד ורובד בציבור עושה את המתאים לאופיו ולאפשרויותיו וכך יוצא שהרווח והשכר מגיע לכולם.

וכך ברא הקב"ה את האדם שהוא רם מעלה מן האשה בזה שבראו כצלמו וכדמותו, ולעומת כן האשה לא נבראה בתכלית השלמות השמימית, היות ומן האיש לוקחה. יוצא אם כן שהאיש הוא נעלה יותר מן האשה, כדי שהיא תדע את מקומה ותכיר את עליונות בעלה עליה וכך תיתכן מציאות של חיים מתוקנים. ונצייר לעצמנו שאילו היה הקב"ה בורא את הגבר והאשה במעלה שווה, אזי האשה היתה מתמרדת על תפקידה הקשה והנטל המוטל עליה בהיותה עיקרו של בית, אך בזה שהיא מודעת למקומה הטבעי כבריא, היא מקבלת עליה באהבה את המוטל עליה וממלאת את שליחותה ויעודה בעולם ביתו חשק ורצון. וזו אם כן הסיבה מדוע הקב"ה ציוה על האדם ללמוד תורה אך מנע זאת מן האשה, כדי שהאשה תכיר בערכו ומעלתו של בעלה עליה, ותהיה פנויה למען ילדיה וקיומו השוטף של ביתה.

הבינה יתירה ניתנה בנשים כפיצוי על מעלתו של הגבר עליה, שבזכות אותה בינה מיוחדת תצא האשה מרווחת בכפליים, גם בעלה יעריך אותה ויתנהג עימה בכבוד בשל בינתה המרובה, וגם תזכה האשה על ידי אותה בינה למלאות את רצון בעלה, וכך תואר כשרה יהיה תלוי וקשור בשמה. ובינה זו של הנשים עומדת להן בכל דור ודור, ובזכותה זכו עם ישראל להיגאל ממצרים, להתנזר ממעשה העגל, כפי הידוע שלא רצו לתרום את תכשיטיהן לצורך בניית העגל עד שהגברים הביאו את נזמי עצמם וכן להעמיד את הגברים על טעותם בזמן המרגלים. ואומרים חז"ל שאף לעתיד לבוא יגאלו ישראל בזכות נשים צדקניות שיש בהם בינה יתירה, שבזכותן נגאלו ממצרים ובזכותן עוד עתידים להיגאל.

וטרחו חז"ל להזכיר את אשתו של און בן פלג כדי ללמדנו בינה ומוסר, שבזמן שהאשה עושה את השימוש הנכון והראוי בחכמתה, אזי פעולתה גדולה ונשגבה לאין שיעור, אך מנגד, כאשר אותה חכמה אינה מנותבת לאפיקים הנכונים, הרי שהיא נעשית ככלי משחית ביד האשה.

וכאשר חלילה הגבר דואג להזכיר לאשתו כל הזמן את עליונותו עליה מכוח לימוד התורה שבו, או מכוח עליונות בחכמות אחרות, אז האשה עושה שימוש לרע בבינה היתירה שיש בה, ואוי לו לכהן בית. לכך מנע הקב"ה מהאשה את לימוד התורה, אך מלכתחילה האשה היתה יכולה ללמוד תורה לא פחות מן הגבר, ויתכן שאף יותר ממנו, אם כן אל לו לבעל לשאת ליבו ולהתגאות על אשתו, אלא יכבדה ויעריכה, והרווח שיצא לו מכך יהיה כפול ומכופל בשל הבינה היתירה שניתנה בה.

ידוע המעשה עם און בן פלג שהלך אחר עצתו של קורח והצטרף גם הוא למרד כלפי משה רבנו על דבר נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, ומספרים חז"ל שביום המחלוקת שב און בן פלג לביתו וביקש מאשתו שתעיר אותו לאחר מנוחתו, על מנת שילך עם עדת קורח לחלוק על מנהיגותו של משה. ואשתו של און בן פלג צדקנית היתה, וניסתה לשכנעו למשוך ידיו מן המריבה והמחלוקת, ואמרה לו מה התועלת והרווח האישי שיהיה לו ממריבה זו, ולאחר שראתה שאין בכוחו להיפטר מהשבועה לקורח, עשתה מעשה וישבה בפתח ביתה כאשר שערות ראשה פרועות. כאשר באו אנשי קורח לקרוא לאון בן פלג שיבוא עימם ויצטרף למחלוקתם, נתקלו הם באשתו כשהיא גלוית ראש, ומיד שבו על עקבותיהם מתוך כך שלא היו יכולים להיכנס לבית. בו יושבת אשה ושערותיה פרועות.

ואשה צדקנית זו הצליחה בזכות מעשיה להציל את חיי בעלה מהבחינה הרוחנית וגם מהבחינה הגשמית, שלאחר שהתעורר און בן פלג משנתו סיפרה לו אשתו את סופם הרע והמר של עדה זו ועל כך שחיינו נצלו ולא נבלע באדמה כשאר בעלי המחלוקת. וממעשה זה אנו למדים על צדקנותה המופלגת של אשת און בן פלג שביישה את עצמה והמעיטה מערכה, וכל זאת כדי להציל את בעלה מפני המחלוקת, וכתוצאה מכך גם מן העונש הצפוי על כך.

ולאור האמור יש להתבונן מדוע הנשים למרות צדקותן ומעלתן הרבה אינן מצוות ללמוד תורה ופסורות ממצות עשה שהזמן גרמא. ולכאורה הן פחותות במעלה מן הגבר אשר נבחר על ידי הבורא ללמוד תורה ועל ידי לימודו מקיים את בריאת העולם.

ונראה להשיב שהקב"ה בתחילה ברא את האדם הראשון בצלמו בצלם דמות תבניתו, ולאחר מכן הרדימו ולקח ממנו צלע והתקין לו ממנו אשה, וכל זאת מפני שאם היה בורא הקב"ה את האדם וביחד איתו את האשה בדרגה שווה ובמעלה אחת, אזי השוויון הזה היה יוצר מלחמה ביניהם וחוסר איזון, כפי הידוע לנו שאין שני מלכים יכולים לשלוט בכיפה אחת.

וכל המתבונן בעולם יראה שהעולם כולו נוצר ונברא ללא שוויון, וכל זאת כדי ליצור בו איזון. שהנה ישנן מדינות המבורכות בדברים המעשירים אותם כפחם ונפט, ולעומתם ישנן מדינות דלות בדברים אלו אך עשירות במים, ובמצב כזה אשר כל מדינה חסרה את הדבר שיש למדינה השניה, נוצרת הזדמנות ליצירת עסקאות שונות וסחר בין לאומי, כאשר כל מדינה מעניקה לשכנתה את החסר לה, ומנגד מקבלת ממנה את הנצרך לה.

ואם כל המדינות כולן היו שוות במעלה, היה נוצר חוסר סדר עולמי עד כדי מלחמת קיום תמידית, ובשעה שישנן מדינות חזקות יותר כדוגמת ארצות הברית המכונה השוטר העולמי ומעצמת על, כך גם ישנן מדינות נחשלות וחלשות הזקוקות לעזרתה ותמיכתה, ובתמורה הן שומעות לקולה ותומכות בצעדים שהיא עושה לצורך יישוב הסדר והמשטר בעולם. וברי לכל בר דעת שאילו כל העולם כולו היה שווה בדרגתו בכל הבחינות כולן, אז לא היתה כל אפשרות להתנהלות חיים תקינה.

כמו כן בכל מדינה עצמה ישנם עשירים ולעומתם עניים,

הילולא צדקיא



כג - רבי יעקב פולק מלובלין

כד - רבי מסעוד הכהן
אלחדאד

כה - רבי ראובן פיין
ראש ישיבת "תורה ודעת"

כו - התנא רבי יוסי בן קיסמא

כז - רבי מאיר ב"ר יצחק
אב"ד אייזנשטאדט

כח - רבי ישראל זאב גוסטמאן
ראש ישיבת "נצה ישראל"

כט - רבי שלמה דאנה

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il



במה מפטירין

הפטרות השבוע:

"ויאמר שמואל" (שמואל א'; י"ב)

הקשר לפרשה: בהפטרות מסופר שהעם דורש משמואל מלך, ובפרשה מסופר שקורח מורד במשה ומבקש שררה. וכמו כן בהפטרות מסופר על שמואל שאמר: "את שור מי לקחתי", שהוא מענין הפרשה שבה אומר משה: "לא חמור אחד מהם נשאתי".

"את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי ואת מי עשקתי"

(שמואל א'; י"ב ג)

נראה דקודם היה שמואל בזמן של שפוט השופטים, דור ששופט את שופטיו, ואומר טול קיסם מבין עיניך אומר לו טול קורה מבין עיניך.

ולכן כשכא שמואל לעם ישראל, אמר להם קודם שיאמרו "את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי ואת מי עשקתי את מי רצותי ומיד מי לקחתי כפר". שאילולא כן הרי אי אפשר לו לומר תוכחה שיאמרו 'טול קורה מבין עיניך'. והשיבו "לא עשקתנו ולא רצותנו ולא לקחת מיד איש מאומה". נמצא שלאחר שהיתה הודאת בע"ד שלא גזל מהם מאומה, מעתה יכול לומר להם תוכחה.

(הגרי"ז הלוי')

"אם תיראו את ה' ועבדתם אתו ושמתם בקלו ולא

תמרו את פי ה'". (שמואל א'; י"ב ד)

אם בני ישראל הגיעו למדרגה כה גבוהה שהם יעבדו את השי"ת וישמעו בקולו, מדוע אפוא ממשיך הכתוב ואומר "ולא תמרו את פי ה'" והרי אם הם זכו ועלו בדרגה כה גבוהה ונשגבה, אזי בודאי שלא יגיעו למדרגה כה נחותה; להמרות את פי השי"ת!

ויש לבאר כי בעבודת השי"ת אין דרך ביניים ואין פשרות בענין. או שהאדם נמצא במצב שהוא עובד את ה' או שחלילה הוא ממרה את פיו. ומכאן החובה על כל יהודי להיות תמיד במצב של עליה בתורה ויראת שמים.

(תורת הפרשה')

"הלוא קציר חטים היום אקרא אל ה' ויתן קלות ומטר"

(שמואל א'; י"ב ז)

ובאמת מדוע בחר שמואל דווקא בסימן הזה של ירידת הגשם בזמן קציר חטים?

והביאור בזה הוא כפי שפירש המלבי"ם, שהרי הגשם הוא בודאי סימן של ברכה, וכמו שאומר הנביא ישעיה (נה. י) "כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזרע ולחם לאכל".

אולם כל זה אמור רק כשהגשם מגיע בעיתו ובזמנו, אך כאשר הוא מגיע בזמן קציר חטים - הרי יש בזה משום סימן קללה ח"ו, לפי שאז הגשם משחית ומקלקל את כל התבואה.

כך בדיוק ממשיל הנביא שמואל את בקשת עם ישראל למינוי המלך;

הקדוש ברוך הוא - מלכם. ואתם זכיתם לשופט צדק ששכינה שרויה בקרבן, אם כך בקשתכם למינוי מלך הרי היא בדיוק כמו בקשת גשם בימי קציר חטים.

רק כאשר מבקשים מלך בזמן המתאים ובשעה היעודה לכך, אזי הוא נחשב לדבר טוב ומועיל ותבוא איתו גם ברכת שמים.

(מעדני שמואל')

במסילה נעלה

אמונה והצלחה



משום שהוא כבר סובל סבל רב מעצם היותו שבוי בידי בני עוולה.

והנה, הפלא ופלא! היתושים התעופפו סביבו כמו בכל חלל החדר, אבל לא העזו לגעת בו לרעה! זאת למרות שהוא לא התקלח ימים רבים וגופו לא היה נקי ומעודן כפי שהוא היה רגיל לפני מאסרו. לעומת זאת - את שאר הנוכחים בחדר עקצו היתושים ללא רחמים.

כאשר הבחינו השומרים הגויים שהשבוי היהודי לא נעקץ כמוהם כלל, הם שאלו אותו על כך, והוא השיב להם בפשטות שהוא התפלל לקב"ה שיציל אותו ממכת היתושים, ומשמים נענו לבקשתו.

כששמעו את תשובתו החליטו גם השומרים להתפלל לה' שיציל אותם מעקיצות היתושים, אך הקב"ה לא הקשיב לתפילותם, והם המשיכו להיעקץ ללא הרף!

לאחר שהשתחרר מן השבי מיהר היהודי לפרסם על השגחתו הפרטית ברבים, כדי לגרום לקידוש ה' בעולם.

כמובן שהיו קטני אמונה שכששמעו את הסיפור המפליא הם לא האמינו לדברים וטענו שכנראה יש לו סוג דם שדוחה יתושים, אך בכדי להוכיח להם שלא כך הדבר, סיפר היהודי שבילילה הראשון לאחר שהשתחרר, באו אליו יתושים רבים לביתו ועקצו אותו בשנתו.

כך נודע לכל שרק אמונתו התמימה של השבוי היא שהצילה אותו מעקיצות היתושים. ובזכות פנייתו הישירה לבורא העולם, שהוכיחה את אמונתו בקב"ה - הוא זכה לאותה השגחה פרטית שהצילה אותו מסבל נורא זה.

סיפור זה ריגש אותי מאד, ואני פניתי ליהודי ואמרתי לו שהרי ידוע הדבר שבזמן גאות בני ישראל מארץ מצרים הקב"ה פסח במכת בכורות על בתי ישראל והרג רק את בכורי המצרים, ובזאת הראה כי הוא בורא העולם ואין בלתו.

כעת, באותה מידת מנהיגות הקב"ה נהג עימו בעת היותו בשבי, שנתן בדעת היתושים לפסוח מעליו וכך הם עקצו והציקו רק לשבוי, ובזה הקב"ה הכין אותו לקראת צאתו לחופשי ולקראת היותו בן חורין.

כאשר התגוררתי בארץ הקודש, עלה במחשבותי באחד מימי שיש לי ללכת לפקוד את קברו של חברי הגאון רבי ניסים רבינו זיע"א, אשר נטמן בבית העלמין בגבעת-שאוול שבירושלים. וכך עשיתי.

כשהגעתי לבית העלמין צלצל לפתע הטלפון הנייד שברשותי.

מעבר לקו הייתה אישה יהודיה מברזיל שבכתה בכי תמרורים וסיפרה לי על צערה הנורא מכך שבעלה נחטף על ידי גויים בני עוולה בברזיל, המאיימים לרוצחו נפש אם המשפחה לא תשלם עבורו כופר רב. ומתוך זעקות שבר התחננה האישה וביקשה שאתפלל לשלום בעלה.

למשמע הדברים הכואבים ברכתי את בעלה החטוף שבזכות אבותי הקדושים יזכה להינצל לחיים ולשלום מידי שבוי, והבטחתי לאישה האומללה שאתפלל בעדו.

לפתע פתאום עלה במחשבותי שהרי אני ניצב כעת סמוך לקברו של צדיק הנקרא בשם 'ניסים', ובודאי סובבו מן השמים שאזדמן דווקא באותו יום לקברו של צדיק זה, כדי שאראה בכך את וסימן לכך שהקב"ה יעשה נס ויציל את השבוי מחוטפיו.

שלושה חודשים לאחר מכן שב היהודי באורח נס ופלא לבני משפחתו.

מן השמים זיכוני ביחד עם רבני העיר 'סאן פאולו' להשתתף במסיבת ההודיה שנוערכה לכבוד נס הצלתו, במהלכה סיפר הניצול למשתתפים את הקורות עימו בשבי. וכך שמענו ממנו על נס מדהים שקרה לו באותם ימים, נס שעשה על כל המשתתפים רושם גדול.

אותו יהודי סיפר שבתקופה בה הוא היה שבוי, הוא נכלא בתוך חדר, כשיחד עימו אנשים נוספים ששמרו עליו עם נשק דרוך לבל ינסה לברוח. בחדר ההנוק היה ריח איום ונורא ויתושים רבים הסתובבו באוויר. היהודי, שהיה בן עשירים מפונק לא היה מסוגל לסבול את היתושים שסביבו והתפלל לה' מעומק לבו שיציל אותו מעקיצות היתושים,



נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

חישוב מדויק

הרואה אדם שעושה מעשה שניתן לדונו לכף זכות ולכף חובה, אם העושה הוא ירא שמים, אפילו אם מסתבר יותר לדונו לכף חובה, חייב לדונו לכף זכות. ואם הוא בינוני, והספק שקול, מצוה לדונו לכף זכות, ואם סיפר גנותו לאחרים, עבר באיסור לשון הרע. ואם מסתבר יותר לדונו לכף חובה, ראוי שיהיה הדבר בעיניו כספק, ולא כחובה גמורה.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ד הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א



תוכחתו הסמויה של משה רבנו

"ואם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאולה וידעתם כי ניאצו האנשים האלה את ה'" (במדבר טו, ז)

כאשר משה רבנו נוכח לראות שאין בכוחו למנוע את המחלוקת בדרכי נועם ושלוש, הוא פנה לקורח ועדתו ולכלל עם ישראל העומדים מן הצד, ואמר להם שאם בעלי המחלוקת ימותו במיתה רגילה, יהיה בזה להעיד שבדה את כל התורה מליבו ואין הוא שליח ה'; אך אם אותם בעלי מחלוקת ימותו במיתה משונה שטרם נודעה כמותה בעולם - יהיה בזה להעיד באופן מוחלט וברור שאותם אנשים ניאצו את ה', ועוון המחלוקת תלוי ועומד על ראשם.

והנה קשה מדוע משה רבנו לא הסתפק לומר שאם קורח ועדתו ימותו בו ברגע באופן מיידי, גם אם היא זה מוות רגיל, יהיה בזה להוכיח על כישלונם. ולכאורה אם בעלי המחלוקת היו מתים מיד לאחר שמשה סיים לומר את דבריו, הרי שהיה די בזה להוכיח את צדקותו של משה. וקשה מפני מה אמר משה שקורח ועדתו ימותו במיתה שלא נודעה כמוה עד היום, שתפתח האדמה את פיה ותבלעם, ובזה יוכח לכל שמשה אמת ותורתו אמת.

והנראה לבאר, שרצה משה רבנו להעניק לקורח ועדתו פתח של תשובה. משה רבנו חשב שאם יזכיר להם את האדמה הרומזת למוצאו של האדם ועל סופו, יהיה בכוח זה לעורר בליבם הרעור של תשובה, וכך ינצלו מן העונש. אם כן אותו עונש קשה של "ופצתה האדמה את פיה" בא לעורר אותם על כך שיעפר אתה ואל עפר תשוב' (בראשית ג, ט), ואם כן מה מקום לו לאדם להתגאות בליבו בשעה שסוף האמת להתברר.

והוא שאמר רב יוסף בן רבי יהושע בן לוי (פסחים ג, א) 'עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה'. ולכך לא נסתפק משה לומר שמיתתם המיידית של קורח ועדתו תוכיח על צדקתו, וזאת משום שחיפש להעניק להם פתח של תשובה על ידי הזכרת האדמה, ממנה האדם נוצר ואלהה הוא עתיד לשוב.

והנה קורח שלקה במידות הקנאה והגאווה, יצא בשלהן מן העולם (עי' אבות ד, כא), עד אשר לא הבחין בתוכחה הסמויה של משה רבנו, ולכך לא בא לידי תשובה וסופו שנבלע באדמה. לעומת כן בניו של קורח שלא אחזו במידת הגאווה כאביהם, הכירו ברמיזת דבריו של משה, ומתוך כך באו לשוב בתשובה שלימה.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע". (טו. כא)

שוב הצצתי וראיתי כי דברי ה' כאן הם רפואה ותעלה לעדת ישראל, כי אם לא היה ה' אומר "הבדלו מתוך העדה", והיה יוצא המשחית, היו נמלטים הצדיקים שלא היו בכלל גזירת המרגלים, וכל שהיו בכלל גזירת המרגלים היה המשחית מכלה אותם. ולומר ה' לישראל שיהיו נבדלים מהם לבל יקר להם מקרה רע, לא היה להם זכות לזה, שהרי סוף סוף היה בידם שמץ מהחטא שלא מיחו בקרח, ואדרכא באו לרצונם. לזה נתחכם ה' וצוה למשה ואהרן, להבדיל הצדיקים, והעירו לבקש רחמים עליהם, ובאמצעות זכותו של משה אמר ה' אליו דבר אל העדה וגו' העלו מסביב וגו'. ולדרך זה נוכל לפרש כי מאמר ה' שאמר למשה ואהרן "הבדלו" - לא בא הדיבור אלא להעירם להתפלל, לא שהיה צריך משה להבדיל לבל יספו בחטאת קרח.

מן המעיין



"ויקה קרח בן יצהר". (טו. א)

בספר "חירגא דיומא" מצא המחבר רבי יהושע מאמן שליט"א רמז לכך שקורח כפר בעיקרי התורה הקדושה, שהרי בפרשה זו נכתב שמו של קורח אחד עשר פעמים.

ורמז יש בכך, שהוא כפר בחמשה חומשי תורה שבכתב, ובששה סדרי משנה.

"ויחר למשה מאד ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם לא

חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי את אחד מהם". (טו. טו)

שני דברים אצלו שציין משה רבנו קשורים זה בזה. מנהיג שמקבל מתנות מאנשיו, אין כל חידוש באם אינו מזלזל בהם ואינו מבייש אותם, שהרי זקוק הוא להם וירא לנפשו שאם לא יכבדם לא יתנו לו מתנות. ואולם המנהיג שאינו מקבל מתנות, בזה הוי שבח שאינו מרע לאחרים, שהרי אינו זקוק להם. ולכן ציין משה רבנו, הרי לא קבלתי מהם כלום, ובכל זאת לא הרעותי את אחד מהם.

כיוצא בזה מביא בספר "שער שמחה" מצינו בגמרא (מגילה כח.) ששאל ר"ע את נחוניא הגדול במה הארכת ימים? והשיב לו, שמיימי לא קיבל מתנות ולא עמד על מידותיו.

והיינו ששני הדברים קשורים זה בזה. שאם היה מקבל מתנות לא היה חידוש בזה שלא עמד על מידותיו, שהרי נח לו לוותר כדי שייכינו לו מתנות. אך הוא לא קיבל מתנות ולא נצרך לזולת, ובכ"ז לא עמד על מידותיו.

"וכל ישראל אשר סביבותיהם נסו לקולם כי אמרו פן

תבלענו הארץ". (טו. לד)

בני ישראל שהיו סביבותיהם, לכאורה נסו 'מקולם' (מהפחד והבהלה שאירעו לנבלעים, או מרעם שאון האדמה) ולא לקולם' כפי שכתוב בפסוק.

אלא ביאר רבי משה הלברשטאם זצ"ל, שכאן התורה הקדושה מלמדת אותנו שהעצה היעוצה לבני ישראל בעת צרה, לילך לבתי כנסיות ולבתי מדרשות לתורה ולתפילה. כי 'הקול קול יעקב', בזמן שהקול קול יעקב אין הידים ידי עשו. וזהו וכל העם נסו 'לקולם', היינו לעצה של 'הקול קול יעקב' ולכן כתיב לקולם ולא מקולם.

בספר "בשבילי הפרשה" מוסיף דהנה אמרו חז"ל על החוטא בחטא לשון הרע יתקן את חטאו בתלמוד תורה.

וען שהם חטאו בלשון הרע על משה, לכן נסו ישראל לקולם היינו ללמוד תורה להעצה של קול קול יעקב, כי זהו התיקון לחטא של לשון הרע ונסו ללמוד תורה לינצל מחטא לשון הרע.



מסילות לאמונה

בשבת זו שבת פרשת קורח מרבים הדרשנים לעורר על 'עניני דיומא' בגודל מעלת רדיפת השלום והבריחה מהמריבות ומהמחלוקת. וכך נעשה גם בשורות אלו, נלמד ונחכים ממעשיהם והליכותיהם של גדולי ישראל בבריחתם מכל שמץ של מריבה ומחלוקת.

באחת ממסעותיו של הגאון חיד"א זצ"ל, נטפל אליו יהודי אחד וביקש לנצל את כוח השפעתו של הגאון השווה עתה במקומו. דבר זה, היה בו כדי להפריע את הצלחת השליחות של החיד"א ומשום כך הוא נמנע מלסייע בדבר. בתארו זאת ברשימותיו כותב: "ואנכי בעניי הייתי מעיין מאד להינצל מידי כבוד גדול ושלא אבוא למחלוקת עמו והייתי סובל הרבה מאד..."

במקום אחד בנדודיו עמד על סף מחלוקת, ונשא תפילה שבורא עולם יצילהו. כך כותב ברשימותיו: "ובהעלות המנחה הלכתי לבית הכנסת סר וזעף ובדממע לב התפללתי לה' הצילני ממחלוקת!"

בפתח אחת מתשובותיו (שו"ת "חיים שאל" א. לו) כותב: "העידותי בכס היום כי לא מליבי להיטפל בדין זה, וכן נאה לאיש כמוני יברח מסלע המחלוקת מאוזרי זיקות".

אנשי אמונה

לא לריב על קדיש...

כאשר נפטרה הרבנית פוברסקי ע"ה, קרא בעלה הגאון רבי דוד זצ"ל לבניו הגאונים שליט"א ואמר להם, חייבים אתם עתה לומר קדיש י"א חודש. עלולים להיות מקרים שונים בהם אנשים אחרים ירצו להתפלל לפני העמוד או ירצו את הזכות לומר קדיש וח"ו עלול הדבר להגיע לידי ריב ומחלוקת. אנא, תוותרו תמיד! הזכות הגדולה ביותר לנשמה היא כאשר יש שלום ושלוחה בין יוצאי חלציה ולא רבים על אמירת קדיש עבורה! (קריאה בקריה ח"ב ע' רמ"ה)

על מה להיפרד?

על הרבי הזקן מגור רבי אברהם מרדכי זצ"ל, מסופר שפעם אחת כשהלך בפולין לדבר בנושא אחדות עם אחד מגדולי התורה. פתח הרבי ואמר לו; היה פעם יהודי עשיר ששני חתניו היו סמוכים על שולחנו. אחד מהם היה רגיל במאכלי חלב ואחד במאכלי בשר. אכלו החתנים בנפרד איש את מאכלו. לימים, ירד החותן מנכסיו והפך לעני מרוד ולא היה סיפק בידי להאכילם לא חלב ולא בשר.

כיון שראה את חתניו ממשיכים לאכול בנפרד, אמר להם: "בעבר שהיה לזה חלב ולזה בשר, הוצרכתם להיפרד, אולם עכשיו שאין לנו אלא לחם ומים, למה להיפרד!"

כך אמר הרבי לאותו גדול, בדורות עברו, היו הבדלי שיטות וחילוקי דעות בעניינים נשגבים, ממילא נפרדו דרכיהם איש לפי הבנתו. כיום, שברחוב היהודי ישנה ירידה רוחנית, המאבק נטוש על עיקרי היהדות, כלנו שוים. אם כן, פירוד ומחלוקת לשם מה!?

ויתר על המשרה

שח הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל, מה ששמע מהגאון רבי זבולון גרז זצ"ל. כאשר הציע הסבא מסלבודקא זצ"ל את הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל לראשות ישיבתו, אמר רבי איסר זלמן שהוא אינו מקבל את המינוי כל עוד לא ממנים גם את גיסו מרן הגאון רבי משה מרדכי עפשטיין, ואז לקח הסבא את שניהם לתפקיד.

לאחר זמן הגיע מכתב למרן הסבא מהרידב"ז כי רוצים ליסד ישיבה בסלוצק. הסבא הראה את המכתב לרבי איסר זלמן ולרבי משה מרדכי. אמר מיד רבי איסר זלמן, אני הולך לשם. שיון שהוא גר יותר קרוב וכן אינו בא בקביעות לישיבה בסלבודקא. ויתר על משרתו הקבועה בסלבודקא ונסע למקום חדש.

מה שיעקב לא מסוגל

אחר פטירתו של מרן החפץ חיים זצוק"ל נתעוררה מחלוקת בישיבת ראדין. ראש הישיבה הגאון רבי משה לנדינסקי זצ"ל עמד ודיבר לפני הבחורים בכאב ואמר: "היכן אתם חושבים שהיצר הרע יעשה מחלוקת אצל הבעלי בתים? לא! שם לעשות מחלוקת לא שוה לו. כאן בישיבה שוה לו! הזכיר רבי משה לבחורים מה שמרן החפץ חיים שאל פעם בשיחה, יעקב אבינו ביקש "בקהלם אל תחד כבודי" ששמו לא יוזכר במחלוקת קורח ועדתו. מדוע לא התפלל יעקב שהמחלוקת כלל לא תפרוץ?"

ענה לו רבי משה, כנראה שאפילו ליעקב אין כוח כזה שיגרום לכך שמחלוקת לא תקום, לכן רק התפלל ששמו לא יוזכר שם.

החפץ חיים הנחה מהתשובה ואמר שהיא אמת. (בשבילי ראדין ע' 346)

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

ר' יחיא הכהן ז"ל מקזבלנקה, שהיה רב פעלים לתורה ולחסד, הביע את נכונותו להסיע ברכבו את הצדיק הקדוש רבי פנחס הכהן זיע"א, שהיה נין ונכד להצדיק רבי דוד בן ברוך זיע"א, כדי להשתטח על קברו של הצדיק רבי כליפא בן מלכה זיע"א. במהלך המסיעה לאגאדיר, ארעה תקלה והמכונית שבה הם נסעו התהפכה באחד מעיקולי הדרך. השניים התהפכו במכונית שלוש פעמים. הגלגולים הללו הסיטו את המכונית מהכביש, ואז הבחינו השניים לחרדתם, כי עוד גלגול נוסף עלול להפיל אותם לתוך התהום.

רבי פנחס הכהן זצ"ל שהבחין במתרחש, חשש מאוד מפני הבאות וזעק בבהלה: "יהי רצון שזכותו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א תעמוד לנו, שניצל מהסכנה ולא נמות בתהום הזאת". באותם רגעים חשו השניים, שכביכול מי שהוא, איזה כח נעלם, עצר את המכונית והסיט אותה לכיוון הכביש.

לאחר מספר דקות, כאשר שני הצדיקים התאושו מהטראומה שעברו, ובמיוחד מהנס הגדול שאירע להם, פנה ר' יחיא לרבי פנחס הכהן זצ"ל ושאל אותו; "מדוע העדפת לפנות בתפילתך אל רבי חיים פינטו זיע"א, בה בשעה שהיית יכול להזכיר את זכותו של סבך המלומד בניסים, רבי דוד בן ברוך זיע"א?"

רבי פנחס זצ"ל הופתע מעט מהנושא שבו בחר ר' יחיא לדון עמו, אך כמי שמשנתו סדורה בפיו, הסביר לו את זאת בטוב טעם:

"עליך לדעת, כי בניהם של צדיקים חייבים גם להאמין בכוחם של צדיקים אחרים, שאינם בני משפחתם ממש. שכן, לא תמיד אותו צדיק פנוי לסייע לקרובו". "כשהיינו בעת צרה - המשיך הצדיק רבי פנחס ואמר - רציתי אכן להזכיר את זכותו של זקני רבי דוד בן ברוך, אבל אז ראיתי כי הוא עסוק באותה שעה בלימוד זכות על אשה שעמדה אז בתפילה. משום כן פניתי מיד אל זכותו של רבי חיים פינטו זיע"א, וזה מיהר לסייע לנו, בכך שעף כמו מלאך ומיהר להטות את המכונית. ולא עוד - הוסיף ואמר כמי שממתיק סוד - מחמת קוצר הזמן לא פנה רבי חיים זיע"א לרבונו של עולם כדי לבטל את רוע הגזירה, אלא עשה את הכל במהירות לבדו".

רצון יראיו יעשה ואת שוועתם ישמע ויושיעם. צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים.